

Een Weerzien.

verdriet weer heftig-pijnend in en om je staat, na 't zoete, onware gedroom in den stillen nacht. . . . En geen verlichting van leed had ik door bezigheid, die een poos mijn starre staren op dat ééne kon afleiden. Ik was als een zorgvuldig gesoigneerde kasplant, die opgegroeid is in lauw-loome lucht en waarop plotseling de koude valt, als de hagel 't glas erboven heeft stuk geslagen. . . . Ja, toen zou een betrekking, waaraan ik mij met ijver kon wijden, mij goed gedaan hebben. Dat heb ik later begrepen, een jaar daarna, toen ik ben begonnen te studeeren na vaders dood. De examenstudie, wel bekrompen vaak, maar toch een middel om tot mooiere studie, tot mooier weten te komen. Wat een genot, iets moeilijks, iets dat je ontzaglijk zwaar en ver dacht, begrepen te hebben na harde inspanning. En dan, al de vraagstukken, waarin je belang stelt; de opvoeding, de school en je eigen klasse met kinderen, de maatschappij, de verdrukking van den zwakke door den sterke, van den arme door den rijke, de treurige toestand van den arbeider, het feminisme. . . . Je begrijpt misschien niet, Marie, wat geluk en troost 't is, een gevoeld en na lang denken opgesteld artikel in een tijdschrift te schrijven, een artikel dat door velen wordt gelezen. Te weten, dat er zijn, die over je ideeën nadenken, die 't er niet mee eens zijn, misschien, maar toch, als ze ernstig willen, er den invloed van kunnen ondervinden; dat er weer anderen zijn, die er waarheid, veel waarheid in hebben gevonden, die hun eigen meening er helderder en sterker en hechter door maken, en je dat schrijven in een dankbaren brief. Te weten, dat je zóó, door boek of tijdschrift, meewerkt tot het verbeteren van de maatschappij, tot het gelukkiger maken van de velen, die nog lijden, is dat niet heerlijk, niet troostvol, is dat geen blijde bekroning van harden arbeid? van strenge studie? . . .

Marie had geluisterd naar die woorden van Emma, was verbaasd er door, omdat ze zoo nieuw, zoo anders voor haar waren. 't Was haar als kwam ze na lang gedwaal langs stille, schemerige paden plotseling in 't drukke, bont-levendige gewoel van koopstad-straten. Ja, ze was verbluft door dat visioen van geluk, 't leek wel mooi, 't leven, zooals Emma

het leefde: werken voor anderen, en daardoor geluk voor zichzelf. Maar zij, Marie, zou zij 't ooit zoo kunnen? Zij, studeeren in moeilijke boeken? Ze doorworstelen, zwaren zin na zwaren zin? Dat kòn ze niet, zou ze nooit kunnen. Op school was ze maar een middelmatig leerlingetje geweest, die veel moeite had een rekensom te begrijpen, een geschiedenislesje te leeren. Over haar boek dwaalden ook toen al haar gedachten naar schooner streken. In 't mufte lokaal zag ze langs 't blauwe plekje hemel tusschen de huizen in 't nauwe straatje de vogels scheren, en dan dacht ze aan de sloot met de dodderbloemen en de huisjes van 't kokerjuffertje, aan 't malsche vette gras van buurmans bleek, waarop bruin-witte konijntjes sprongen, den berm van den spoordijk, waar ze zich af lieten rollen, zij en haar speelmakkertjes. . . . en verschrikt keek ze op, als de onderwijzer onverwacht haar naam noemde voor een beurt. . . . En was ze wel anders geworden sinds dien tijd? Neen, voor studeeren deugde ze niet. En toch, zonder dat ze studeerde, verveelde zij zich heel zelden. Was 't omdat zij leefde, naast dat banale van alle dagen met haar ouders, haar broer, haar vriendinnen, een ander leven, dat van haar ziel, van haar intieme gedachten?

Het leven van haar ziel. . . . Dat was het ontleden, 't altijd-door-ontleden, van haar gevoelens en gedachten; het denken aan 't waarom en 't waartoe, bij de schijnbaar onnoozelste dingen. Dat ontleden was een genot, een vreemd en pijnlijk genot soms, als voortdurend haar denken zich spande, uren achtereen, op geleden verdriet. Het was haar dan, of 't leed iets werkelijks bij haar werd, iets dat ze betastte en voelde, dat ze toesprak en dat haar antwoordde, zóó dat ze geheel vertrouwd er mee werd en een rustige tevredenheid er overheen daalde. Hoe vaak was ze niet, na vloekend of hoonend gesnauw van haar broer of bij kijvende woorden tusschen haar ouders, naar boven, naar haar kamertje, geloopt, trillend van ergernis. Dan was, na een poos van nadenken, die ergernis weggedreven, en alleen medelijden voelde ze met de menschen die zóó deden, zóó zelfverblind waren, zóó weinig begrepen de een van het karakter van